

ZIJN WEG TE GAAN

Pastoraal beleidsplan Parochie Peerke Donders Tilburg.

DOEL

Met dit beleidsplan stelt de parochie zich ten doel voor de komende vijf jaar lijnen uit te stippelen, zodat wat belangrijk is, voor en in de parochie, op een goede manier doorgang kan vinden en er ruimte is voor verbetering en vernieuwing.

De christelijke traditie heeft een enorme rijkdom in zich. De Bijbel is een schitterend boek vol verhalen over God en de mensen. De parochie is een belangrijk doorgeefluik van deze verhalen en ze heeft tot taak deze traditie en de verhalen af te stoffen en tot inspiratiebron te laten zijn voor mensen. In een samenleving die er steeds meer achter komt, dat voortgaande rationalisering, technologisering en economisering mensen niet echt gelukkig maakt, heeft de parochie de mogelijkheid om zoek te gaan naar verbinding (religie) en kan zij mensen helpen aan inspirerende verhalen om richting en zin te geven aan het leven. In woord en daad is het de taak van de parochie te werken aan gemeenschapszin en het uitoefenen van de taken van barmhartigheid.

BEWEGING

Jezus is de weg

In het Johannes-evangelie duidt Jezus zichzelf aan als de Weg, de Waarheid en het Leven. Voor een parochie die in beweging is, is de toekomst ongewis, onduidelijk. Maar met de beleving van Christus als de weg kan de toekomst met vertrouwen tegemoetgezien worden. Daar waar het bekende als goed ervaren wordt, moet het onbekende nog goed worden. Ook onze parochie zal de weg naar het onbekende moeten gaan. Nog voor Franciscus paus werd, gaf hij als kardinaal Bergoglio aan dat je God alleen ontmoet als je onderweg bent, als je in beweging blijft, als je Hem zoekt en je door Hem laat zoeken.

Als paus deed hij een beroep op ons allemaal: kom uit je kerk en zoek de mensen op waar ze leven, kijk niet te veel naar binnen als kerk, maar wees een kerk die geeft om de ander en daarin barmhartig is. Van parochianen mag, in navolging van Christus, verwacht worden dat ze doen waarin ze geloven. Over christenen mag, naar de woorden uit de Handelingen 17,28 gezegd worden: "Want in Hem leven wij, bewegen wij en zijn wij"

Beleidsvoornemen 1: In vieren en leren, in spreken en handelen wil de parochie het verhaal van Jezus centraal stellen.

Bewogen worden.

Mattheus 9 is een hoofdstuk vol met wonderverhalen: Jezus ontmoet op zijn weg vele mensen die een beroep op hem doen. Hij ziet hen, wordt door hen geraakt, bewogen en kan helpen. Vs. 36: "Toen hij de mensenmenigte zag, voelde hij medelijden met hen, omdat ze er uitgeput en hulpeloos uitzagen, als schapen zonder herder." Paus Franciscus zei ooit dat pastores de geur van de kudde moeten hebben als teken van hun nabijheid en betrokkenheid.

Dat we bewogen zijn, ergens door geraakt worden in ons hart, is niet vanzelfsprekend. We leven in zo'n individualistische samenleving, dat alles wat niet direct met ons eigen leven te

maken heeft, wat ons niet persoonlijk treft, makkelijk langs ons heengaat. Bewogenheid is de basis voor een missionaire levenshouding. Wie bewogen is met z'n omgeving, gaat voor die omgeving bidden, gaat steeds meer voor hen open staan en zal wegen zoeken om hen te bereiken met de liefde van Jezus.

Bewogenheid met mensen en met de wereld waarin we wonen is de basis voor missionair pastoraat.

Beleidsvoornemen 2: In haar vieren en leren, spreken en handelen wil de parochie mensen centraal stellen en gaat zij uit van levensverhalen van mensen.

Gods volk onderweg.

Paus Franciscus schetst het beeld van de kerk als een veldhospitaal: een meer pastoraal georiënteerde kerk in plaats van een liturgisch-dogmatische kerk.

Essentieel is daarbij dat het hospitaal zich zo dicht mogelijk bij het front bevindt. Niet achter de zekere grenzen in onbedreigde gebieden, maar in het strijdgewoel van de moderne samenleving, zowel qua locatie als qua inhoud. Present zijn op plekken waar mensen zich verzamelen en daar de boodschap brengen en op die boodschap gebaseerde activiteiten ontplooiën.

Dienstverlening staat centraal. De zorg en aandacht voor mensen gaat uit van wat de hulpbehoevende nodig heeft en mag niet belemmerd worden door vooringenomenheid vanuit morele uitgangspunten van de kerk. Een veldhospitaal kan goed werken als het uitgaat van een lichte en praktisch ingerichte organisatie, waarbij het verzorgende werk gedaan wordt en niet alle tijd nodig is om de organisatie draaiend te houden.

Abraham verliet het vertrouwde familiehuis en ging op zoek naar een nieuw land, het Beloofde Land. Ook mensen in deze tijd bewegen veel makkelijker van de ene kerk naar de andere. Van wel kerken naar niet kerken. Dat sluit aan bij de gedachte dat God niet in eerste instantie in de kerkgebouwen of parochiële instituties woont, maar in de wereld waar mensen in Gods naam leven en werken. God heeft zijn intrek genomen in de harten van de mensen en in hun daden van naastenliefde die zij beoefenen. Wie op weg gaat en de moed heeft om te leven van vertrouwen, heeft aan een tent genoeg. God laat ons niet alleen, maar schreeuwt dat niet van de daken.

De bijbelse en kerkelijke traditie toont een eeuwenoud visioen van gerechtigheid en vrede en roept ons op tot een barmhartige samenleving. Daaruit kunnen we hoop putten om te blijven bewegen in de richting van het goede. Tegelijkertijd ervaren we ook in het alledaags bestaan, dat ons dat niet altijd lukt. Mensen schieten te kort. Peerke Donders, Frater Andreas, Montfort zijn lichtende voorbeelden die laten zien hoe het wel kan. Met hun levenslessen en de ervaringen die we met elkaar mogen delen, kunnen we allemaal ons voordeel doen. Het is onze taak om door de verwarring van deze tijd heen te kijken en aandacht te blijven vragen voor plekken waar de liefde in staat is de wereld een andere kleur te geven en de mensen weer een beetje hoop te geven. In een van de liederen die we zingen, klinkt het zo: "Zie ik ga iets nieuws beginnen, het is al begonnen, merk je het niet."

Beleidsvoornemen 3: De parochie beseft dat zij zich voortbeweegt in de tijd en staat open voor vernieuwing.

Naar elkaar toe bewegen.

Niet alleen buiten, maar ook binnen de katholieke gemeenschap wordt op heel verschillende manier het geloof van de kerk beleefd. Er wordt verschillend gedacht over de inhoud van het geloof. Mensen beleven de rituelen van de kerk op andere manieren; er zijn grote verschillen in betrokkenheid en qua leeftijd. Culturele verschillen spelen ook een rol. De huidige parochie is bovendien voortgekomen uit enkele van oorsprong krachtige gemeenschappen, waar mensen op elkaar betrokken waren en waar eigen vormen van omgaan met elkaar in liturgie, pastoraat en diaconie bestonden. Het is juist deze rijkdom aan gedachten, ontmoetingen, gebeurtenissen, gewoontes die uitstekend passen in een parochie als beweging. Het biedt veel meer mogelijkheden aan parochianen om zich binnen de totale parochie thuis te voelen. Niet het voortbestaan van een toren staat aan de basis van een parochie die een brede beweging wil zijn, maar de ervaring van verscheidenheid en je ergens thuis voelen en weten dat je onderdeel bent van een groter geheel. Respect en acceptatie van verschillen zijn een voorwaarde binnen deze beweging, evenals ruimte maken en ruimte bieden.

Beleidsvoornemen 4: De parochie wil die verscheidenheid laten bestaan in de wetenschap dat op deze manier mensen met allerlei achtergrond zich kunnen bewegen binnen onze geloofsgemeenschappen.

Verscheidenheid vraagt om verbinding en eenheid. Bij uitstek is het Jezus Christus die de brug slaat. Het is Christus die we kunnen ontmoeten in de Eucharistie, maar ook in de medemens, in het bijzonder de arme, de eenzame, de zieke en de vluchteling. Bij het vieren van de Eucharistie, bij het ronddelen van de Communie, worden wij verbonden met Christus. En als je jezelf met Christus inlaat en door Hem laat voeden, vraagt dat om engagement en navolging, met name in dienstbaarheid en beschikbaarheid voor de kleinen en de kwetsbaren. Die eenheid wordt tevens gevonden in de verbinding met de katholieke traditie. Zeker in de laatste jaren ook weer herkenbaar in het bisdom en in de wereldkerk waarmee we verbonden zijn.

Beleidsvoornemen 5: De parochie blijft zoeken naar verbinding tussen de verschillende torens en met de haar omringende parochies, met het bisdom. Bondgenoten kunnen ook gevonden worden bij andere religies, maatschappelijke organisaties, de gemeente en in de wijk.

Groeien in geloven.

De kerk verkondigt hoge idealen. Het moge duidelijk zijn, dat het goed is dat deze duidelijk en helder zijn. Maar het is evident dat het voor mensen niet altijd mogelijk is om te voldoen aan deze idealen. Uiteindelijk gaat het erom dat mensen kunnen groeien in hun eigen leven, dat zij christen zijn om mens te worden en dat zij daarbij geïnspireerd worden door de oude verhalen van God met mensen. Waar mensen dit proberen, met vallen en opstaan en door werkelijk om te zien naar elkaar, daar is God thuis. Een van de grote obstakels daarbij in deze tijd is de sprakeloosheid van gelovigen, zoals Mgr. De Korte het noemt.

Beleidsvoornemen 6: Om verdamping van het catholicisme te voorkomen moeten catechese en geloofscommunicatie een hoge prioriteit krijgen met het doel mensen te helpen bij het werken aan een persoonlijk ontwikkeld geloofsleven.

Het komt op mensen aan.

Een parochie die in beweging is, vraagt om voldoende, geïnspireerde en kwalitatief goede mensen. Zowel in een pastoraal team als in het vrijwilligerskader. Terwijl er minder pastores beschikbaar zijn is er daarnaast al enige tijd een vergrijzing te bespeuren bij de mensen die actief betrokken zijn bij de parochie. Behalve dat vrijwilligers meer individuele aandacht nodig hebben, zijn er meer en meer taken die niet langer door hen op een goede manier vervuld kunnen worden. Dat vraagt om aanpassing en om heroverweging van het totale pakket aan taken van de parochie, met name omdat de parochie het belangrijk vindt dat er ruimte vrijkomt voor vernieuwing van het pastoraat.

Ook een parochie die in beweging is, kan niet zonder plekken waar mensen elkaar kunnen ontmoeten, waar ruimte is voor de eredienst. Maar ook die gebouwen zijn onderhevig aan allerlei bewegingen. Het aantal gebruikers verandert, de manier van gebruiken verandert. Niet alles wat er ooit is gegroeid, blijft nodig voor de toekomst.

Beleidsvoornemen 7: De parochie investeert in mensen, zowel in goede vrijwilligers als gekwalificeerde professionals.

PRESENTIE IN DE WIJK

Presentie in de wijk, in de samenleving is het begin van evangelisatie. De parochie zal naar mensen toe moeten gaan en het voor mensen zo gemakkelijk mogelijk moeten maken om naar de parochie te kunnen komen.

Presentie betekent 'aanwezigheid'. Uit de Bijbelse verhalen komt naar voren hoe Jezus God representeerde en de liefde van God bracht naar mensen in de knel. Jezus trok er op uit en vond op veel plaatsen gehoor. Naarmate zijn verhaal in woord en daad krachtiger gehoord werd, komt ook de beweging op gang die Jezus en zijn volgelingen voor ogen hadden. God is een missionaire God. God is zelf in beweging. God is onderweg en er steeds op gericht mensen te bevrijden. God vindt bondgenoten in mensen die onderdeel uitmaken van de beweging die we parochie noemen. Het zijn deze bondgenoten die er op uit trekken om in hun omgeving bij te dragen aan het doel van Gods missie: liefde, vrede, gerechtigheid handen en voeten geven om een wereld naar Gods bedoelingen te realiseren.

Beleidsvoornemen 8: De parochie gaat op zoek naar wegen om zichtbaar aanwezig te zijn bij mensen thuis, in de wijk, in het publieke gesprek. Ze probeert de bereikbaarheid van de gebouwen zo optimaal mogelijk te maken door een goede spreiding over de parochie en door een gastvrije ontvangst van mensen.

DE PAROCHIE ALS EEN KLOOSTER IN DE STAD

Als parochie kunnen we veel leren van een klooster. Elk klooster kent zijn eigen ritme voor het gebedsleven, nauwelijks onder invloed van wat er buiten het klooster gebeurt. Er is de keuze voor een manier van leven die het alledaagse bestaan kleur geeft. En toch is een klooster geen gesloten gemeenschap, geen eiland. Gastvrijheid staat hoog in het vaandel. En iedere gast bepaalt zelf in welke mate en voor welke tijd hij/zij deelneemt aan het kloosterleven. Het is maar voor weinigen in een parochie als de onze weggelegd om een leven te leiden als een kloosterling. Terwijl het de deelname aan de vaste gebedstijden, bezinning en gesprek rond levens- en geloofsvragen, spirituele begeleiding is, wat mensen helpt om met God in aanraking te komen.

Beleidsvoornemen 9: De parochie wil in nauw contact met religieuze gemeenschappen, een programma ontwikkelen, waarbij de parochie beleefd kan worden als een klooster in de stad.

DE PAROCHIE ALS EEN HUIS VAN BARMHARTIGHEID

Gelukkig doet de parochie Peerke Donders haar naamgever eer aan door de vele diaconale en missionaire initiatieven, al dan niet in samenwerking met andere organisaties, zoals Geen honger in de wijk, Inlooplunch, Zomertrefpunt, Kerstpakketten, Kerst-Inn, Verwijsspreekuur, Taallessen, De Samaritaan, Eftelingactie, Vastenactie, Wereldwinkel, Sop en Zeeplank. Daarnaast bieden de parochiecentra ruimte aan mensen om er voor een praatje en een kopje koffie naar toe te gaan, worden er maandelijks gezamenlijke maaltijden gehouden en is er inloopsprekkuur.

De aandacht gaat uit naar mensen van wie hun partner gestorven is, naar de zieken. Voor ouderen zijn er ontmoetingsmiddagen en ook bij heuglijke gebeurtenissen als een 80ste verjaardag laat de parochie van zich horen.

Dit alles gebeurt op vele verschillende plekken, maar alles vanuit die ene parochie. Kortom, je zou de parochie als een huis kunnen zien waar mensen binnen kunnen lopen om elkaar te ontmoeten en waar ruimte is voor hulp bij allerlei maatschappelijke en persoonlijke vragen en problemen. De parochie als een huis van barmhartigheid.

Beleidsvoornemen 10: De parochie stelt zich ten doel om mensen met elkaar te verbinden, om hen bij te staan in het leven van alledag, bij scharniermomenten in hun leven en daar waar hulp nodig is. Zij zoekt actief en creatief naar wegen om dit mogelijk te maken en brengt dat bijeen in een huis van barmhartigheid.

GEZINSPASTORAAT

Een van de grootste opdrachten waar de parochie voor gesteld staat is het doorgeven van het verhaal van Jezus aan toekomstige generaties. De aantrekkingskracht van de huidige parochie is veel minder groot dan jaren geleden. Dat vindt zijn oorzaak in het feit dat religie, geloof en kerk een steeds minder prominente rol spelen in het leven van mensen. Veel mensen vinden hun behoefte aan religiositeit niet langer in de traditionele kerk/parochie. Het is niet zo dat het verhaal van Jezus aan kracht en belang heeft ingeboet. De parochie zal er alles aan moeten doen dit verhaal naar jonge mensen zo overtuigend mogelijk te presenteren. De meest geijkte vorm daarvoor is oor en oog te hebben voor de leefwijze van jonge gezinnen, hun vragen en hun noden en het verhaal van Jezus in hun bestaan ervaarbaar te maken.

Beleidsvoornemen 11: De parochie wil present zijn in het leven van jonge gezinnen. Hun hulp bieden bij de levensvragen waarvoor ze staan. De parochie biedt kaders aan waarbinnen jonge mensen zich thuis kunnen voelen. Voor een kwalitatief goed gezinsepastoraat is het nodig een beweging te maken van torengerichte activiteiten naar parochiegerichte activiteiten.

ORGANISATIE VAN DE PAROCHIE: SOBER EN EENVOUDIG

Ook voor een parochie als beweging is een financieel gezonde organisatie van belang. Die zal eenvoudig en doeltreffend moeten zijn, omdat de parochie vooral bezig moet zijn waartoe ze bedoeld is: de beweging van Jezus levend houden in deze tijd. Structuur en organisatie zijn niet de doelstelling van een kerk. Zij dienen deze slechts en mogen dus gerelativeerd worden. Zij zijn hulpmiddelen, die handvatten bieden om de doelstelling van de kerk te halen. Middelen kunnen gemakkelijk door andere middelen vervangen worden.

Beleidsvoornemen 12: Bij een parochie als beweging is het de vorm die de inhoud volgt. Dit in het oog houden is noodzakelijk bij de keuzes die gemaakt moeten worden om de parochie in beweging te houden.

De parochie heeft al een stap gezet door een groot aantal beraden die bij de fusie in het leven geroepen waren op te heffen en de verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling van pastoraat, liturgie, catechese en diaconie te leggen bij de werkgroepen, aangestuurd door het pastoraal team. De voormalige parochiebesturen zijn samengevoegd tot één bestuur. Om de communicatie en de dagelijkse gang van zaken rond de verschillende kerklocaties (torens) te bevorderen zijn toerengroepen in het leven geroepen. Maar niet op elke toren functioneert die toerengroep evengoed. Bovendien is een toerengroep wel een erg statisch begrip. Het verdient aanbeveling nogmaals te kijken naar het functioneren van deze groepen en hun naam om te zetten in een naam die meer dynamiek uitstraalt: contactgroep.

Beleidsvoornemen 13: Het rond iedere toren oprichten van een contactgroep met als taken:

- *het oog en oor hebben voor de lokale noden, zoals zieken, mensen die huisbezoek nodig hebben, nazorg rond rouw, financiële nood, e.d.;*
- *het motiveren en werven van vrijwilligers;*
- *het regelen en uitvoeren van het dagelijks beheer van de kerk, het parochiecentrum en het kerkhof;*
- *de zorg voor het regelen van de dagelijks taken rond de vieringen;*
- *het contact onderhouden met het pastoraal team en het parochiebestuur.*

Alle mensen die zich aansluiten bij de parochie, dragen op een of andere wijze bij aan wie en wat de parochie is. Van deze mensen wordt gevraagd niet alleen uitvoerend (als kerkbezoeker, vrijwilliger) of financieel hun bijdrage te leveren. Juist een parochie die zichzelf als een beweging ziet, wil hen ook betrekken bij het formuleren van het beleid, zowel pastoraal als bestuurlijk.

Beleidsvoornemen 14: Jaarlijks in het voor- en het najaar beleggen het parochiebestuur en het pastoraal team een vergadering van de parochie. In deze bijeenkomsten wordt er met de parochianen gesproken over de ontwikkelingen van de laatste tijd en delen het pastoraal team en het parochiebestuur het beleid voor de komende tijd mee.

EEN PAROCHIE DIE LOS KAN LATEN EN KEUZES DURFT MAKEN

Er is volop ambitie in de parochie aanwezig om de parochie een bloeiende, inspirerende, aanwezige beweging te doen zijn. Maar ook is duidelijk dat de aanwas met nieuwe parochianen en ook vrijwilligers stukt. De gemiddelde parochiaan is steeds ouder. Hoewel er alles aan gedaan wordt om van de parochie een financieel gezonde beweging te maken, zijn

de middelen niet voldoende om datgene te blijven doen wat decennia lang gebruikelijk was. De parochie zal met name een aantal gebouwen los moeten laten en de gebouwen die blijven, zullen op een intensievere manier gebruikt gaan worden. Juist om te kunnen overleven als steeds kleiner wordende gemeenschappen, zullen we soms los moeten laten wat ons dierbaar is.

Beleidsvoornemen 15: De parochie wil gaandeweg de gebouwen, waar nu nog de parochiecentra gehuisvest zijn, afstoten dan wel verhuren. De verschillende parochieactiviteiten kunnen, na aanpassing van de gebouwen, verplaatst worden naar bijvoorbeeld de kerkgebouwen.

In wat wel of niet op pastoraal en liturgisch vlak in de parochie kan, worden eveneens keuzes gemaakt. Niet alle beleidsvoornemens zoals die in het bovenstaande geformuleerd staan, zullen onmiddellijk aangepakt kunnen worden en gerealiseerd worden.

Na overleg met de vergadering van de parochie hebben het pastoraal team en het parochiebestuur besloten om met name aan twee aspecten van het pastoraat de hoogste prioriteit te geven.

Beleidsvoornemen 16: De parochie wil in de komende jaren met name investeren in een missionair geïnspireerd gezins- of familiepastoraat. Daartoe gaat het bestuur zoeken naar wegen om het pastoraal team uit te breiden met een nieuw lid dat alle ruimte krijgt om in contact te komen met ouders en hun kinderen.

Als tweede prioriteit wil de parochie uitgaan van een pastoraat dat diaconaal het contact zoekt met de samenleving waarin de parochie zich beweegt. De parochie kan een brugfunctie hebben en allerlei organisaties die bondgenoten zijn, met elkaar in verbinding brengen. In dezen mag de parochie ook naar buiten toe aangeven waar zij voor staat.

TOT SLOT

Misschien wel het belangrijkste beleidsvoornemen voor de komende vijf jaar is dat de parochie zichzelf wil zien als een beweging. Mensen onderweg, met hun eigen verhaal en ontwikkeling, via het verleden nu op weg naar de toekomst. Mensen onderweg die elkaar tegenkomen, betrokken raken op elkaar, mensen zien waaraan ieder voorbijtrekt. Mensen die een tijdje samen optrekken en ontdekken dat er veel is wat hen bindt. Mensen die zich aangetrokken voelen om wat mensen in Jezus' naam voor elkaar betekenen. Mensen die Zijn weg willen gaan.

Tilburg, 1 oktober 2019

 Parochie
Peerke Donders